



Minister Zdrowia

ZPP.050.39.2025.MSS
Warszawa, 04 sierpnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 9845, Pana Posła Janusza Cieszyńskiego, przestaną do Ministerstwa Zdrowia w dniu 15 maja 2025 r., w sprawie w sprawie statystyk rozpoznawalności zaburzeń psychicznych oraz zjawiska „psychiatryzacji” kultury, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

W odpowiedzi na prośbę dotyczącą statystyk związanych z liczbą diagnoz autyzmu, ADHD oraz depresji w Polsce, w załączeniu przekazuję plik pn. *Dane statystyczne – diagnozy*, zawierający informacje na temat liczby pacjentów, którym w danym roku udzielono świadczeń zdrowotnych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, ze sprawozdanym rozpoznaniem zgodnym z klasyfikacją ICD-10.

Dane obejmują: zaburzenia ze spektrum autyzmu (kod F84 wraz z rozszerzeniami), zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi – ADHD (kod F90 wraz z rozszerzeniami), zaburzenia depresyjne (kody F32 i F33 wraz z rozszerzeniami). Zestawienie zostało przygotowane w podziale na rozpoznania oraz grupy wiekowe. W analizie uwzględniono wyłącznie świadczenia realizowane w ramach rodzajów świadczeń: „Opieka psychiatryczna oraz leczenie uzależnień” oraz „Programy Pilotażowe”. Dla każdego roku uwzględniono pacjentów, którzy po raz pierwszy pojawili się w systemie w analizowanym okresie. Dane pochodzą z Narodowego Funduszu Zdrowia i obejmują lata 2009–2024¹.

¹ Alternatywnym źródłem danych dotyczących liczby rozpoznań jest Mapa Potrzeb Zdrowotnych, w szczególności zakładka „Epidemiologia (GBD)”. Zawarte tam informacje obejmują wybrane lata: 1999, 2009 oraz 2019, co umożliwia analizę zmian w zakresie zachorowalności w dłuższej perspektywie czasowej. Dostęp do danych możliwy jest za pośrednictwem następującego linku: <https://basiw.mz.gov.pl/mapy-informacje/mapa-2022-2026/analizy/epidemiologia/epidemiologia-wersja-polska-gbd/>

W odniesieniu do kwestii opinii ekspertów dotyczących przyczyn wzrostu liczby diagnoz zaburzeń psychicznych w Polsce, w szczególności w psychiatrii dziecięcej, zgodnie z opinią Pani dr n. med. Aleksandry Lewandowskiej, konsultant krajowej w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, wzrost liczby diagnoz zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży w Polsce w dużej mierze odzwierciedla realne pogorszenie stanu zdrowia psychicznego tej populacji. Jak wskazuje Pani konsultant zjawisko to jest zgodnie opisywane przez międzynarodowe instytucje, takie jak WHO, UNICEF, OECD oraz ESPAP (European Society for Child and Adolescent Psychiatry), jako jedno z największych wyzwań zdrowia publicznego XXI wieku. W opublikowanym w 2023 r. raporcie WHO Europe wskazano, że w niektórych krajach nawet co czwarty nastolatek doświadcza istotnych problemów psychicznych, a samobójstwo pozostaje drugą najczęstszą przyczyną zgonu w tej grupie wiekowej. Do najważniejszych przyczyn rzeczywistego wzrostu zachorowań należą skutki pandemii COVID-19, wzrost ekspozycji na bodźce cyfrowe i przemoc w sieci, wzrost poziomu stresu środowiskowego i społecznego a także zwiększona dostępność diagnozy i świadomość społeczna.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące środków finansowych przeznaczanych w ciągu ostatnich 10 lat na leczenie zaburzeń psychicznych w Polsce, z podziałem na poszczególne jednostki chorobowe (autyzm, ADHD, depresja), w załączniku przekazuję dane Narodowego Funduszu Zdrowia (plik pn. *Dane środki finansowe NFZ*).

Odnosnie pytań dotyczących kwalifikacje osób zajmujących się psychoterapią, Ministerstwo Zdrowia informuje, iż obecnie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 506, z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia tytuł specjalisty można uzyskać w następujących dziedzinach w zakresie psychoterapii:

- psychoterapia dzieci i młodzieży;
- psychoterapia uzależnień;
- psychoterapia.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że psychoterapię w Polsce prowadzą również osoby, które uzyskały kwalifikacje w innych formach.

W odniesieniu do pytania dotyczącego opinii na temat projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty, uprzejmie informuję, że z uwagi na fakt, iż jest to projekt poselski, Ministerstwo Zdrowia na obecnym etapie nie opracowało jeszcze opinii w tej sprawie.

W odpowiedzi na pytania dotyczące działań mających na celu podnoszenie kompetencji specjalistów zajmujących się diagnozą oraz oceny efektywności leczenia zaburzeń psychicznych, uprzejmie informuję iż obecnie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 realizowany jest program „Opracowanie i realizacja specjalistycznych programów diagnozy i leczenia zaburzeń psychicznych”. Realizatorem projektu jest Instytut Psychiatrii i Neurologii. W ramach projektu opracowanych zostanie 10 programów diagnostyczno - terapeutyczne dla dzieci i młodzieży (w tym zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń afektywnych, depresyjnych oraz nadpobudliwości ruchowej z deficytem uwagi) oraz 5 programów dla osób dorosłych.

Odnosnie pytania dotyczącego kwestii weryfikacji diagnoz psychiatrycznych należy podkreślić, iż w myśl art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, lekarz ma obowiązek wykonywać zawód zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością. Za naruszenie zasad etyki lekarskiej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu, lekarze ponoszą odpowiedzialność zawodową. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Pacjent ma prawo żądać, aby udzielający mu świadczeń zdrowotnych lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie.

W odniesieniu do kwestii działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie wiedzy dotyczącej rozpoznawania zaburzeń psychicznych, działania takie były podejmowane m.in. w ramach projektu „Wsparcie procesu wdrażania reformy wprowadzającej nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Odnosząc się do kwestii ogólnopolskich badań epidemiologicznych dotyczących rzeczywistej częstotliwości występowania zaburzeń psychicznych, uprzejmie informuję iż badania takie są prowadzone w ramach środków Narodowego Programu Zdrowia. Ostatnie Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II) prowadzone było w latach 2018-2029. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem Narodowego Programu Zdrowia na lata 2025–2030, w ramach którego planowana jest kontynuacja badań w kolejnej edycji.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Załącznik:

1. Dane statystyczne diagnozy.
2. Dane środki finansowe NFZ.